

PS-I.431.1.8.2024

PROTOKÓŁ

KONTROLI KOMPLEKSOWEJ

przeprowadzonej

w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kłodawie, ul. Kościelna 10.

Działając na podstawie art. 7 ust. 1 pkt. 5 - 6 ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 424), rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1165), a także przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieskie Karty” (Dz. U. nr 209, poz. 1245 z 2011 r.), rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 06 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870) oraz przepisów ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.),

zespół inspektorów w składzie:

- 1. Hanna Piekarska** – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 34-1/2024 z 15 lutego 2024 r. – kierująca zespołem inspektorów
- 2. Sylwia Krasieńska** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 34-2/2024 z 15 lutego 2024 r. – członek zespołu inspektorów;

przeprowadził, w okresie od 04 marca 2024 r. do 30 kwietnia 2024 r., kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kłodawie, w obszarze wszystkich sfer organizacji i funkcjonowania jednostki w realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Celem kontroli było podniesienie jakości świadczonych usług. Kontrolą objęty był okres od 1 stycznia 2023 r. do dnia kontroli. Czynności w siedzibie jednostki dokonano 04 marca 2024 r.

W okresie objętym kontrolą wprowadzono przepisy zmieniające do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz rozporządzenie w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. Analizie i ocenie podlegały dokumenty – w części – przed zmianą przepisów. Czynności kontrolnych dokonano w obecności wyznaczonego pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłodawie.

Ocenie poddano zagadnienia:

1. Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
2. Infrastruktura pomocy kierowanej do osób doznających przemocy domowej;
3. Zespół interdyscyplinarny;
4. Realizacja procedury „Niebieskie Karty” zgodnie z przepisami prawa.

Do oceny powyższych zagadnień przyjęto analizę dokumentów udostępnionych kontrolującym w toku czynności dokonanych w siedzibie jednostki, w tym 7 losowo wybranych akt klientów, wyjaśnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej złożone 8 marca 2024 r. oraz dokumenty uzupełniające materiał dowodowy – przekazane 11 marca, 8 i 26 kwietnia 2024 r.

Przed przystąpieniem do kontroli, zespół inspektorów złożył pisemne oświadczenia, o braku okoliczności, uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

(akta kontroli str. 1-33)

Dokonano na tej podstawie następujących ustaleń:

1. Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej

Opracowanie gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej (do 22 czerwca 2023 r. – gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie) wynika z art. 6 ust. 2 pkt. 1 cyt. ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Gmina Kłodawa posiada opracowany Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej i realizuje jego założenia.

Rada Gminy Kłodawa Uchwałą Nr XXV/222/2021 z dnia 24 lutego 2021 r. przyjęła Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kłodawa na lata 2021 – 2025.

W dokumencie znajdują się m.in. teoretyczne informacje o zjawisku przemocy w rodzinie, diagnoza problemu na terenie Gminy (opracowana na podstawie danych OPS i Zespołu Interdyscyplinarnego) oraz stan prawny.

Wskazano cel główny Programu, którym jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Gminie Kłodawa. Określono także 6 celów szczegółowych. Ustalono realizatorów, sposoby realizacji celów i czas realizacji Programu.

W ramach **celu nr 1** zaplanowano diagnozę skali zjawiska przemocy domowej. Cel realizowany jest przez Zespół Interdyscyplinarny, który sporządza roczne sprawozdania ze swojej działalności. Sprawozdanie za 2023 r. zostało przedłożone

Wójtowi Gminy 31 stycznia 2024 r. Sprawozdanie z działalności nowo powołanego Zespołu zostało złożone do 31 marca 2024 r.

W ramach celu **nr 2** zaplanowano zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Cel jest realizowany przez przede wszystkim przez Zespół Interdyscyplinarny oraz pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Do realizowanych działań należą m.in.: podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą (objęcie wsparciem ofiary, odizolowanie od sprawcy przemocy), inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą, realizacja procedury „Niebieskie Karty” oraz rozpowszechnianie informacji o instytucjach i możliwościach uzyskania wsparcia adekwatnego do potrzeb.

Efektom pracy Zespołu było m.in.:

- wszczęcie w 2023 r. 14 procedur „Niebieskiej Karty”, w 2024 r. – do dnia kontroli wszczęto 1 procedurę,
- złożenie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie 8 osób nadużywających alkoholu w celu zmotywowania ich do podjęcia leczenia odwykowego,
- zgłoszenie do prokuratury podejrzenia o możliwości popełnienia przestępstwa (1 przypadek).

Cel nr 3 to zapewnienie ochrony i możliwości udzielenia wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą.

W siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz na stronie internetowej GOPS zamieszczono materiały informacyjne dot. zjawiska przemocy oraz instytucji pomocowych – szczegółowo opisane w pkt. 3 niniejszego protokołu.

W okresie objętym kontrolą nie było osób wymagających umieszczenia w ośrodkach wsparcia z uwagi na występowanie problemu przemocy. Udzielano pomocy finansowej – w ramach systemu pomocy społecznej.

W ramach realizacji procedury „Niebieskiej Karty” – nie kierowano osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wielkopolskim – w 2023 r. – nie uruchomiło programów dla osób stosujących przemoc.

Cel 4 polega na podniesieniu świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie. Cel jest realizowany poprzez:

- udostępnianie informacji o zjawisku przemocy oraz możliwościach przeciwdziałania. Informacje zamieszczane w siedzibie Ośrodka oraz na stronie internetowej GOPS;
- organizację wydzielonych stoisk z informacjami dot. przemocy podczas wydarzeń gminnych jak np. dożynki obchodzone 20 sierpnia 2023 r. w Wojcieszycach;
- przeprowadzanie profilaktycznych spotkań – 20 czerwca 2023 r. odbyło się spotkanie pracowników Ośrodka, którzy wspólnie z funkcjonariuszami Policji w Kłodawie zapoznali młodzież szkół podstawowych (Różanki oraz Kłodawa) ze zjawiskiem agresji i przemocy fizycznej, psychicznej i słownej. Poznali także konsekwencje prawne stosowania przemocy.

Na **cel 5** składa się podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przemocą w rodzinie oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu. W 2023 r. pięć osób zaangażowanych w pracę na rzecz przeciwdziałania przemocy odbyło szkolenie dot. zmian w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Pracownicy Ośrodka i członkowie Zespołu podejmowali także samokształcenie – korzystali z webinarów.

Cel 6 dotyczy oddziaływania na sprawców przemocy. Działania motywujące do zmiany zachowań prowadzone były w ramach procedury „Niebieskiej Karty”. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wielkopolskim – w 2023 r. – nie uruchomiło programów dla osób stosujących przemoc, co uniemożliwiało kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych na terenie powiatu. Osoby zmagające się z problemem uzależnień informowane były o możliwości podjęcia terapii odwykowej.

Podejmowane działania – realizowane w ramach dotychczas obowiązującego Gminnego Programu – znajdują odzwierciedlenie w celach operacyjnych. Do dnia kontroli realizowano założone cele. Wszystkie te działania zawierają się w ustawowych zadaniach.

W toku kontroli – 27 marca 2024 r. – Rada Gminy Kłodawa uchwaliła Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2027.

(akta kontroli str. 33-68)

Brak uchybień w realizacji zadania.

2. Infrastruktura pomocy kierowanej do osób dotkniętych przemocą domową.

Zgodnie z art. 6 ust. 2, pkt. 2 i 3 cyt. wyżej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy w szczególności prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, jak również zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w odpowiednich jednostkach wsparcia.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnia pomoc osobom dotkniętym przemocą w ramach posiadanej infrastruktury oraz współpracuje z innymi instytucjami w tej kwestii. Zapewniono mieszkańcom Gminy Kłodawa dostęp do poradnictwa specjalistycznego.

W Gminnym Ośrodku prowadzone jest poradnictwo socjalne. Porady udzielane są w ramach pracy socjalnej prowadzonej przez pracowników socjalnych Ośrodka.

W siedzibie Ośrodka są dostępne - dla osób zainteresowanych problemem przemocy domowej - materiały informacyjne. Podstawowe informacje dot. zjawiska przemocy dostępne są także w BIP Ośrodka, w zakładce pn. „Przemoc” pod adresem: <https://kłodawa.gopsinfo.pl/index.php?menu=2071>.

W zakładce zamieszczona jest także lista jednostek specjalistycznego poradnictwa w Powiecie Gorzowskim.

Osoby zainteresowane uzyskaniem porady prawnej mogą skorzystać z pomocy prawników przyjmujących klientów z terenu powiatu w Punkcie Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Poradnictwa Obywatelskiego. Przyjęcia odbywają się w siedzibie Gminnej Biblioteki Publicznej w Kłodawie przy ul. Jeziornej 8.

Informacje dot. udzielanego poradnictwa, w tym możliwość skorzystania z punktu nieodpłatnej pomocy prawnej dostępne są na stronie internetowej GOPS oraz Powiatu Gorzowskiego pod adresem <https://kłodawa.pl/asp/harmonogram-pracy-punktow-nieodplatnej-pomocy-prawnej-w-powiecie-gorzowskim-w-2024-roku,5,artykul,1,4813>.

W Gminie Kłodawa działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, z której pomocy mieszkańcy mogą skorzystać po zgłoszeniu telefonicznym.

Sugestią Zespołu Kontrolującego jest rozszerzenie poradnictwa oferowanego na terenie Gminy o poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne.

W ramach zasobów Gminy nie uruchomiono placówki całodobowej dla ofiar przemocy. W razie potrzeby klienci mogą być kierowani do odpowiednich placówek. W okresie objętym kontrolą do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej nie wpłynął żaden wniosek o skierowanie do ośrodka wsparcia.

W toku czynności kontrolnych, na podstawie analizowanych teczek klientów ustalono, że osoby dotknięte problemem przemocy domowej (zarówno doświadczające przemocy, jak i podejrzewane o jej stosowanie) informowano o możliwości skorzystania z różnych form pomocy i kierowano do specjalistów – psychologa, specjalisty ds. uzależnień, prawnika. Żadna z osób objętych procedurą „Niebieskiej Karty” nie wymagała umieszczenia w placówce całodobowej.

Brak uchybień w realizacji zadania.

Sugestią Zespołu Kontrolującego jest rozszerzenie poradnictwa oferowanego na terenie Gminy o poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne.

(akta kontroli str. 69-71, 79-80)

Warunki realizacji zadania przez OPS.

Zgodnie z art. 110 ust.11 i ust.12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Jednocześnie Ośrodek zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

Ośrodek Pomocy Społecznej – w badanym okresie – spełnia wymagany wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych w stosunku do liczby mieszkańców gminy.

Z rocznego sprawozdania MPiPS-06 wynika, że Ośrodek zatrudnia 5 pracowników socjalnych na pełen etat. Liczba mieszkańców Gminy wynosi 9.280 (stan na 30.06.2023 r.). Średnio na jednego pracownika socjalnego przypadają 1.856 mieszkańców.

Pracownicy socjalni i Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego podnosili kwalifikacje zawodowe w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Podczas czynności kontrolnych sprawdzano dokumentację dotyczącą szkoleń kadry. W okresie objętym kontrolą wszyscy pracownicy socjalni i Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyli w szkoleniu pn.: "Praktyczne stosowanie przepisów wprowadzonych ustawą z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw".

(akta kontroli str. 72, 73, 81-96)

Brak uchybień w realizacji zadania.

3. Zespół interdyscyplinarny (ZI).

Zgodnie z art. 6. ust. 2 pkt. 4 cyt. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie zespołów interdyscyplinarnych. W myśl art. 9a - 9c cyt. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, zespół interdyscyplinarny powołuje wójt/burmistrz/prezydent, działa on na podstawie porozumień zawartych między burmistrzem, a uprawnionymi podmiotami. Posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na dwa miesiące. W związku ze zmianą ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej nastąpiła konieczność powołania nowych zespołów interdyscyplinarnych. Nowy zespół interdyscyplinarny powinien zostać utworzony do 22 września 2023 r. – art. 16 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 535).

W Kłodawie funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny w pełnym składzie.

Wójt Gminy zawarł porozumienia ze wszystkimi uprawnionymi podmiotami, których reprezentanci zostali powołani w skład Zespołu Interdyscyplinarnego. Wszyscy członkowie Zespołu złożyli oświadczenia zobowiązujące do zachowania poufności uzyskanych informacji i danych. W 2023 r. odbyła się wymagana przepisami ilość spotkań Zespołu, ale nie zachowano wymaganej częstotliwości.

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w Kłodawie została prawnie uregulowana. Do 20 września 2023 r. – funkcjonował Zespół Interdyscyplinarny powołany zarządzeniem nr W/46a/2022 Wójta Gminy Kłodawa z dnia 27 września 2022 r. Po wejściu w życie nowych przepisów Rada Gminy w Kłodawie przyjęła – 30 sierpnia 2023 r. – uchwałę nr LIII/468/2023 w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego. Uchwała została zmieniona 27 września 2023 r.

Wójt Gminy Kłodawa powołał – zarządzeniem nr W/63/2023 z dnia 20 września 2023r. – Zespół Interdyscyplinarny. Zespół tworzą przedstawiciele podmiotów wskazanych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Zarządzenie zostało zmienione 30 października z uwagi na dokonanie aktualizacji reprezentantów Policji.

Wójt zawarł porozumienia o współpracy ze wszystkimi podmiotami, których reprezentanci zostali powołani do składu Zespołu.

Organizację pracy w Zespole uregulowano poprzez wprowadzenie Regulaminu

Organizacyjnego – Uchwała Nr 1/2023 Zespołu Interdyscyplinarnego w Kłodawie z dnia 26 września 2023 r. i uchwała nr 5/2023 z 26 października 2023 r.

Wszyscy członkowie Zespołu złożyli oświadczenia zobowiązujące do zachowania poufności uzyskanych informacji i danych, zgodnie z wymogami art. 9c ust. 3 ustawy cyt. wyżej o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Pierwsze posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego zostało zwołane bez zachowania 7-dniowego wyprzedzenia.

Z przedstawionej dokumentacji wynika, że pierwsze posiedzenie zwołano na dzień 26 września 2023 r. Zarządzenie o powołaniu Zespołu Interdyscyplinarnego zostało wydane 20 września 2023 r. zatem dopiero od tej daty – osoby wskazane jako reprezentanci instytucji wchodzących w skład ZI – są jego członkami.

Zatem nie było możliwości zawiadomienia nowych członków ZI o posiedzeniu 7 dni przed planowanym posiedzeniem.

Art. 9a ust 7b ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej* stanowi, że „o terminie posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego jego członkowie są informowani z 7-dniowym wyprzedzeniem”.

Na pierwszym posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego dokonano wyboru przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego oraz opracowano i przyjęto Regulamin Zespołu Interdyscyplinarnego.

W dokumentacji Zespołu odnotowywane są zgłaszane przez członków nieobecności ze wskazaniem ich przyczyny.

W 2023 r. odbyła się wymagana przepisami ilość spotkań Zespołu, ale nie zachowano wymaganej częstotliwości.

Na podstawie analizy przedłożonych protokołów stwierdzono, że w 2023 r. odbyło się 5 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego (28.01.2023 r., 15.06.2023 r., 26.09.2023 r., 26.10.2023 r. i 30.11.2023 r.) W 2024 r. (do dnia kontroli) odbyło się jedno posiedzenie – 23 stycznia 2024 r.

Nie zachowano właściwej częstotliwości posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego.

Do 22 czerwca 2023 r. obowiązywał przepis określający, iż posiedzenia ZI odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o przeciwdziałaniu przemocy posiedzenia te mają odbywać się nie rzadziej niż raz na dwa miesiące.

Celem dokonania oceny działań Zespołu analizie poddano protokoły z jego posiedzeń. Z protokołów wynika, że podczas posiedzeń Zespół skupiał się przede wszystkim na realizacji procedury „Niebieskie Karty”, wymianie informacji nt. rodzin pozostających w obszarze oddziaływania członków zespołu.

Zadanie realizowane z uchybieniem dot. niezachowania 7-dniowego wyprzedzenia przy zwoływaniu pierwszego posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego. W 2023 r. nie zachowano wymaganej częstotliwości posiedzeń Zespołu.

(akta kontroli str. 74-76, 123-309)

4. Inicjowanie i realizacja procedury „Niebieskie Karty”.

Zgodnie z art. 9d ust. 1-4 cyt. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej – podejmowanie interwencji w środowisku odbywa się na podstawie procedury „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową. Procedura ta obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli podmiotów uprawnionych, w związku z uzasadnionym podejrzeniem stosowania przemocy domowej... W myśl art. 9b ust. 8 do zadań grup należy m.in.: dokonanie oceny sytuacji domowej, realizacja procedury „Niebieskie Karty”, realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową. Zgodnie z – obowiązującym do 27 września 2023 r. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245) – przekazywanie formularza „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od wszczęcia procedury. Po zmianie przepisów – zgodnie z § 7.1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 06 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870) – przekazanie wypełnionego formularza procedury do zespołu interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni roboczych. §8 ust.1 cyt. wyżej Rozporządzenia stanowi, że formularz „Niebieska Karta – A” jest przekazany grupie diagnostyczno-pomocowej niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni roboczych od dnia jego otrzymania. Zgodnie z §18 ust. 2 cyt. wyżej cytowanego rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, zakończenie procedury wymaga udokumentowania w formie protokołu podpisanego przez przewodniczącego Zespołu, który powinien zawierać: dane dotyczące osób, wobec których realizowana była procedura, datę rozpoczęcia i zakończenia procedury i opis podjętych działań.

Mieszkańcy Gminy, których dotyczy problem przemocy domowej mają zapewnioną pomoc w ramach procedury „Niebieska Karta”. Ośrodek kieruje klientów do specjalistów oraz współpracuje z innymi instytucjami na rzecz poprawy funkcjonowania klientów. Prowadzenie procedury wymaga zmiany w zakresie: organizowania spotkań Grupy wspólnie z uczestnikami procedury, określania działań dla przedstawicieli instytucji uczestniczących w procedurze. W jednym przypadku nie opracowano planu pomocy dla osób doznających przemocy i niewłaściwie podjęto decyzję o zamknięciu procedury.

Z wykazu „Niebieskich Kart” wynika, że w 2023 r. założono 14 „Niebieskich Kart - A”; w 2024 r. – do dnia kontroli – założono 1 „Niebieską Kart – A”. Dokumenty dot. „Niebieskich Kart” przechowywane są u pracowników socjalnych, w zamkniętej szafie.

Analizie poddano akta osobowe 6 rodzin (7 procedur) – tj. poz. nr: 4, 10, 12, 14, 15, 21, 22, w których prowadzona była procedura „NK”. Przy wyborze wzięto pod uwagę: skład rodziny oraz czas trwania procedury. W teczkach klientów znajdowały się m.in.: wypełnione formularze „NK-A, C, D”, protokoły posiedzeń Grup Diagnostyczno-Pomocowych (skrót Grupa D-P), listy obecności, notatki służbowe, plany działań, indywidualne plany pomocy, protokoły z zakończenia procedury.

Po analizie dokumentacji prowadzonej przez Ośrodek w ramach procedury „NK” zespół kontrolny sformułował wnioski w następujących obszarach:

a) zachowania terminów określonych w rozporządzeniu:

- w każdym badanym przypadku zostały zachowane terminy określone w przepisach dot.: przekazania formularza „Niebieska Karta-A” Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grupie D-P. Na każdym analizowanym formularzu „NK – A” była data i potwierdzenie Przewodniczącego Zespołu o wpływie dokumentu;
- Przewodniczący powołuje członków Grupy D-P oraz przekazuje Grupie wszczętą procedurę,
- pierwsze posiedzenie Grupy D-P odbywało się w terminie kilku dni od powołania Grupy,
- w każdym przypadku, w którym wszczęcie procedury nastąpiło pod nieobecność osoby stosującej przemoc – osoba ta została o tym powiadomiona w wymaganym terminie.

b) ustalenie składu Grupy Diagnostyczno-Pomocowej:

- w analizowanych przypadkach – skład Grupy był adekwatny do sytuacji rodzin. Grupy – każdorazowo - składały się z pracownika socjalnego oraz funkcjonariusza Policji. W zależności od potrzeb w składzie znajdowali się przedstawiciele np. jednostek oświatowych, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- protokoły posiedzenia Grupy D-P zawierały informacje o: składzie Grupy, dane rodziny i ustalenia dot. sytuacji,
- spotkania Grup odbywały się w miejscu zapewniającym możliwość przeprowadzenia rozmowy w odpowiednich warunkach.

c) zapewnienie uczestnictwa w procedurze osobom doznającym przemocy i stosującymi przemoc:

- zaproszenia/wezwania na Grupę D-P były wysyłane odpowiednio wcześniej, tak aby osoby mogły zgłosić się w wyznaczonym terminie,
- nie zawsze członkowie rodzin zapraszani/wzywani byli na spotkania Grup, na których można by np. dokonać analizy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy, opracować indywidualny plan pomocy lub dokonać jego modyfikacji.

d) diagnozowania sytuacji domowej oraz planu pomocy:

- plan pomocy rodzinie oraz formularze „NK-C i D” były wypełniane na posiedzeniach Grupy lub na spotkaniach w środowisku;

- w formularzu „NK-C” nie zawsze określano działania przedstawicieli instytucji uczestniczących w spotkaniach Grup;
- współpracowano z różnymi instytucjami celem diagnozowania sytuacji rodzin,
- motywowano uczestników procedury do skorzystania ze wsparcia np. prawnika, psychologa, terapeuty;
- prowadzono monitoring środowiska, z których sporządzano notatki i protokoły,
- *

e) zachowania poufności danych

- procedury „Niebieskiej Karty” są prowadzone z zachowaniem poufności poprzez złożenie odpowiednich oświadczeń.

f) zamykanie procedury „Niebieska Karta”

- na 7 skontrolowanych procedur 5 zostało zakończonych;

- w 5 przypadkach decyzja o zamknięciu procedury była podejmowana przez Przewodniczącą – na wniosek Grupy. Protokół z zakończenia procedury był podpisany każdorazowo przez Przewodniczącą Zespołu. Zawierał wszystkie elementy określone w rozporządzeniu. Członkowie grupy roboczej byli informowani o zakończeniu procedury dot. danej rodziny,

- *

Zadanie realizowane z uchybieniami dot. braku określonych zadań dla przedstawicieli poszczególnych instytucji, będących członkami Grup oraz zakończenia procedury bez ustaleniu planu pomocy.

(akta kontroli str. 77-78, 97-122, 310-713)

Wnioski:

1. Gmina Kłodawa uchwaliła Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2027 oraz realizowała założenia Programu obowiązującego w okresie objętym kontrolą.
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnia pomoc osobom dotkniętym przemocą w ramach posiadanej infrastruktury oraz współpracuje z innymi instytucjami w tej kwestii. Sugestią Zespołu Kontrolującego jest rozszerzenie

*Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 902).

poradnictwa oferowanego na terenie Gminy o poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne.

3. W Kłodawie funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny w pełnym składzie.
4. Wójt Gminy zawarł porozumienia ze wszystkimi uprawnionymi podmiotami, których reprezentanci zostali powołani w skład Zespołu Interdyscyplinarnego.
5. Wszyscy członkowie Zespołu złożyli oświadczenia zobowiązujące do zachowania poufności uzyskanych informacji i danych.
6. Pierwsze posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego zostało zwołane bez zachowania 7-dniowego wyprzedzenia.
7. W 2023 r. odbyła się wymagana przepisami ilość spotkań Zespołu, ale nie zachowano wymaganej częstotliwości.
8. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – w badanym okresie – spełnia wymagany wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych w stosunku do liczby mieszkańców gminy.
9. Pracownicy socjalni i Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego podnoszą swoje kompetencje w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
10. Mieszkańcy Gminy mają zapewnioną pomoc w ramach procedury „Niebieska Karta”.
11. Prowadzenie procedury wymaga zmiany w zakresie: organizowania spotkań Grupy D-P wspólnie z uczestnikami procedury, określania działań dla przedstawicieli instytucji uczestniczących w procedurze w formularzu „NK-C”.
12. Nie zawsze Grupa opracowywała plan pomocy dla osób doznających przemocy i niewłaściwie podjęto decyzję o zamknięciu procedury (w jednym przypadku).
13. Procedura zamykania „Niebieskich Kart” realizowana jest zgodnie z przepisami rozporządzenia – w 80%.

Wnioski zawarte w punktach: 6, 7, 11, 12 i 13 stanowią uchybienie.

Za stwierdzone w punkcie 6 uchybienie odpowiedzialny jest Wójt Gminy Kłodawa.

Za stwierdzone w punktach 7, 11, 12 i 13 uchybienia odpowiedzialny jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłodawie.

Wniosek zawarty w punkcie 2 jest sugestią Zespołu Kontrolującego.

Na tym kontrolę zakończono.

O przeprowadzonej kontroli dokonano wpisu do książki kontroli znajdującej się Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kłodawie, pod pozycją nr 11.

POUCZENIE

Zgodnie z § 18 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.

Ponadto kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora

Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim wobec zastrzeżeń.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłodawie, drugi Wójtowi Gminy Kłodawa, trzeci pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wielkopolskim.

Kontrolujący:

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Sylwia Krasieńska

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Hanna Piekarska

Kierownik jednostki:

Z up. Wójta Gminy Kłodawa
KIEROWNIK GOPS

mgr Justyna Piotrzkiewicz

Gorzów Wielkopolski, 09 maja 2024 r.

Kłodawa, 15 maja 2024 r.